

08212001**Gallyazó-daraboló****Képzési Program**

Készült:

- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
- 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelete a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- A szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény,
- a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet, 08212001 számú Gallyazó-daraboló megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény alapján.

Gallyazó-daraboló képzésünk célja:

- A résztvevő megszerzett szakmai ismeretei birtokában az állami és a magánerdőgazdaságoknál motorfűrészsel történő munkavégzési tevékenységekben alkalmazható.
- A szakképesítés birtokában a szakember a vágásterületen és munkapadon, rakodókon gallyazást, darabolás, felkészítési és készletezési munkákat képes elvégezni.
- A fakitermelő vállalkozások kisegítő alkalmazottja, aki motorfűrész kezeléssel, motoros adapterek kezelésével képes a vállalkozásokban közreműködni, szükség esetén motorfűrész munkát végezni.
- A Gallyazó-daraboló szakképesítés egyéb szakképesítések kiegészítőjeként kerül alkalmazásra. Számos olyan tevékenység létezik, ahol nem erdőben kell a motorfűrész, esetleg a különböző motoros adaptereket használni. Mivel a motorfűrész és a motoros adapterek használata rendkívül balesetveszélyes, az egyéb szakképesítésekben történő alkalmazása indokolt. Például katasztrófavédelemben az utakra dőlt fák darabolása, faipari üzemekben az üzembe került választékok szükség szerinti darabolása, áramszolgáltató esetében a vezetékek alatt lévő gallyak levágása, közútkezelők esetében az utakra nyúló ágak levágása, az utak mentén lévő füvek kaszálása adapteres fűrészekkel.

A képzés során megszerezhető kompetenciák:**Fafajok felismerése és jellemzőik elkülönítése**

- Képes megkülönböztetni a hazánkban előforduló legfontosabb lombos és tűlevelű fafajokat.
- Ismeri a levelek formáját, szélezetét, erezetét, színét, a hajtások állását, rügyalakját és elhelyezkedését.
- Felismeri a terméseket (makk, toboz, bogyó, csonthéjas, lependék stb.).
- A fafajok ökológiai igényeit és élőhelyeit is be tudja azonosítani (fény-, talaj-, vízigény).
- Képes a fafajok minőségi jellemzőinek előzetes megítélésére (faanyag minősége, ipari felhasználás lehetőségei).

Cserjefajok felismerése

- Megkülönbözteti a leggyakrabban előforduló cserjefajokat (kőény, galagonya, bodza, mogyoró stb.).
- Felismeri a cserjefajok leveleit, hajtásrendszerét, vesszőit, rügyeit.
- Képes a termések alapján való azonosításra is.
- Tudja, mely fajok okozhatnak balesetveszélyt (tüskés, mérgező, allergén növények).

Motorfűrészek szakszerű és biztonságos kezelése

- Elvégzi a motorfűrész előkészítési feladatait (lánc feszessége, kenőanyag, üzemanyag-keverék, légszűrő, gyújtógyertya ellenőrzése).
- Beüzemeli a gépet helyes indítási technikával.
- Kezeli a láncféket, gázkart, fojtószelepet, indítókart, és ismeri ezek funkcióit.

- Képes a gép alapvető karbantartására (láncélezés, tisztítás, csillagkerék ellenőrzése).
- Betartja a motorfűrész használatára vonatkozó munkavédelmi és környezetvédelmi előírásokat.

Motoros adapterek kezelése

- Képes használni különböző erdészeti adaptereket: bozótvágó, láncfűrész-adapter, ágvágó adapter stb.
- Megismeri a különböző adapterek karbantartási és üzemeltetési követelményeit.
- Betartja a gépekkel végzett munkára vonatkozó biztonsági szabályokat.

Fekvő fa és álló fa szakszerű gallyazása

- Megismeri a gallyazás technológiáját, a vágások helyét és sorrendjét.
- Képes álló fa gallyazására a veszélyhelyzetek felismerésével.
- Tudja, hol alakulhat ki visszacsapás, feszültség alatt lévő ág, vagy elakadás.
- Képes fekvő fa biztonságos gallyazására, megfelelő testtartással és fogástechnikával.

Darabolás végrehajtása

- Képes különböző faanyagok méretre vágására.
- Ismeri a darabolás során fellépő erőhatásokat (szorítás, nyíróerők, törés).
- Képes felismerni a veszélyhelyzeteket – például amikor a fa anyaga feszültség alatt áll.
- A megfelelő darabolási technikát alkalmazza a balesetveszély minimalizálásával.

Faanyag felkészítési műveleteinek elvégzése

- Ismeri az ipari és tűzifa-minősítési szabályokat.
- Képes méretre vágni, darabolni és a szükséges hosszra előkészíteni a faanyagot.
- Tudja, hogyan kell a faanyagot válogatni, minősíteni és felcímkézni.

Faanyag készletezése – sarang és máglya készítése

- Képes a faanyagot sarangba (rakatba), illetve máglyába rendezni.
- Betartja a tárolásra vonatkozó szabályokat: stabilitás, dőlésveszély, közlekedőutak biztosítása.
- Tudja, hogy milyen tárolási módszerek alkalmazandók különböző faanyagoknál.

Munkavédelmi előírások betartása a teljes munkafolyamat során

- Ismeri és használja a kötelező egyéni védőeszközöket (sisak, arcvédő, fülvédő, kesztyű, láncvágás-biztos nadrág, cipő).
- Képes felmérni a munkaterület veszélyforrásait (szélirány, dőlésirány, terepviszonyok, viharfa).
- Betartja a biztonságos munkavégzés szabályait motorfűrészszel és motoros adapterekkel.
- Ismeri a vészhelyzeti teendőket – baleset, eszköz meghibásodás, tüzeset esetén.

A képzésbe való bekapcsolódás feltételei:**Iskolai előképzettség:** alapfokú iskolai végzettség**Szakmai előképzettség:** nem szükséges**Egészségügyi alkalmassági követelmény:** szükséges (33/1998.(VI.24.) NM rendelet 15. számú melléklete alapján)**Szakmai gyakorlat:** nem szükséges**Egyéb feltételek:** -**A foglalkozások óraszám: 140 óra****Megengedett hiányzás mértéke: A teljes képzés óraszámának 30 %-a.****Tananyagegység****Erdei fa- és cserjeismeret – 40 óra**

Kontaktól eltérő munkaforma alkalmazása esetén, ha az a képzés óraszámába beszámítható, a beszámítható óraszám: 20 óra

Tananyagegység célja:

A résztvevő képes felismerni és megkülönböztetni a hazánkban előforduló legjellemzőbb fafajokat, cserjéket, lágyszárú növényeket és gombafajokat, valamint elsajátítja azok alapvető morfológiai, ökológiai és élőhelyi jellemzőit. Megismeri mindazon tulajdonságokat, amelyek szükségesek a gallyazó–daraboló tevékenység biztonságos, szakszerű és körültekintő végzéséhez, különös tekintettel:

- a fafajok fászerkezetére, növekedési sajátosságaira és kezelési jellemzőire,
- a cserjék jellegzetes hajtás-, vessző- és termésformáira,
- a terepen előforduló lágyszárú növények megkülönböztető jegyeire (mérgező, allergén, szúrós fajok felismerése),
- a területre jellemző gombafajok azonosítására, a veszélyes vagy erdészeti munkavégzést befolyásoló fajok felismerésére.

A résztvevő azonosítani tudja azokat a növény- és gombafajokat, amelyek különös figyelmet igényelnek a munkavégzés során (pl. allergén növények, mérgező fajok, törékeny ág szerkezetű fafajok). Ismeri, hogy az egyes fajok jelenléte hogyan befolyásolja a gallyazási, darabolási, dőlési és terület-előkészítési folyamatokat.

Motorfűrészek és motoros adapterek szerkezete, kezelése és karbantartása - 40 óra

Kontaktól eltérő munkaforma alkalmazása esetén, ha az a képzés óraszámába beszámítható, a beszámítható óraszám: 20 óra

Tananyagegység célja:

A résztvevő megismeri a motorfűrészek és különféle motoros adapterek felépítését, működési elvét, üzemeltetési sajátosságait és karbantartási követelményeit. Képes lesz a gépek biztonságos előkészítésére, beüzemelésére, használatára és alapvető hibáinak felismerésére. Elsajátítja a következő kompetenciákat:

- a motorfűrész és adapterek részeinek, kezelőszerveinek felismerése és funkcióik megértése,

- üzemanyag-keverék előkészítése, lánckenés, láncfeszesség és egyéb előkészítő műveletek elvégzése,
- biztonságos indítási technikák (hideg- és melegindítás),
- helyes testtartás, fogástechnika és irányítás a munkavégzés során,
- gallyazási, darabolási és egyéb műveletek biztonságos végrehajtása különböző körülmények között,
- a visszacsapás, a gép megcsúszása, a fa feszültsége és más kritikus helyzetek felismerése és kezelése,
- a kötelező egyéni védőeszközök használata és a vonatkozó munkavédelmi előírások alkalmazása,
- a gépek alapvető karbantartási műveleteinek elvégzése (tisztítás, láncélezés, szűrőellenőrzés).

A tanuló olyan gyakorlati tudásra tesz szert, amely biztosítja a motorfűrészekkel és motoros adapterekkel végzett munkák szakszerű, pontos és balesetmentes elvégzését.

Gallyazás, darabolás, felkészítés és készletezés – 60 óra

Kontaktól eltérő munkaforma alkalmazása esetén, ha az a képzés óraszámába beszámítható, a beszámítható óraszám: 30 óra

Tananyagegység célja:

A tananyagegység célja, hogy a résztvevő elsajátítsa a gallyazási és darabolási munkaműveletek biztonságos, szakszerű és hatékony végrehajtását, valamint megismerje és gyakorolja a faanyag felkészítésének és készletezésének folyamatát. A képzés során a tanuló képes lesz a különböző méretű és fajtájú faanyagok szakszerű gallyazására, méretre darabolására, a faanyag rendezett, szabványosított módon történő sarangolására és tárolására, miközben betartja a vonatkozó munkavédelmi és környezetvédelmi előírásokat.

A képzésben résztvevő teljesítményét értékelő rendszer leírása:

Előzetes tudásszint mérése a képzés folyamata előtt

A mérés célja: A résztvevő a jelentkezési lapon kérheti az előzetes tudásának beszámítását.

A mérés formája: Az előzetes tudás beszámításának alapja az ekvivalenciák (bizonyítványok, tanúsítványok stb) beszámítása, valamint feladatlapokkal történő tudás mérése a tananyagegység követelményeinek megfelelően. A diagnosztikus mérés, beszámítás megadása a releváns tananyagegység szerint történik.

A mérés tartalma: A releváns tananyagegység ismereti.

A mérésre szolgáló módszerek: feladatlapokkal vagy szóban történik, valamint projektfeladat bemutatásával.

Az előzetesen megszerzett tudás elismerésének módja: Eredményes teljesítés esetén a résztvevő felmentést kap az adott tananyagegység 100 % látogatása alól.

Megfelelt minősítés feltételei: A tudásmérés esetén az elvárt teljesítési szint a feladatlapok minimum 70 %-os eredményességű teljesítése.

Sikertelen teljesítés következménye: A 70 %-nál kisebb eredményesség esetén a résztvevő az adott tananyagegység látogatása alól nem kap felmentést.

A képzés folyamata alatt

Az ellenőrzés formája: Az oktató az elméleti oktatás során szóbeli ellenőrzőkérdésekkel vagy a tananyagegységek végén a feladatlap alapján győződik meg az átadott ismeretek elsajátításának mértékéről.

A gyakorlati készségek elsajátításáról a képzés során az oktató projektfeladat alapján győződik meg az átadott ismeretek elsajátításának mértékéről.

Az ellenőrzés és értékelés rendszeressége: A képzés során folyamatosan.

Az ellenőrzés tartalma: Az online és kontakt munkaformák során elhangzott és feldolgozott ismeretek, gyakorlati készségek.

Ellenőrzésre szolgáló módszerek:

- szóbeli oktatói visszacsatolás
- gyakorlati bemutató
- interaktívoktatói és résztvevői együttműködés
- feladatlap
- gyakorlati feladatlap

Megszerezhető minősítések

A képzés során nincs minősítés, az ellenőrzés formatív jellegű, célja a tanulási hibák és nehézségek feltárása, a segítség.

A képzés zárásakor

Az ellenőrzés formája: Szummatív mérés, a képzés végén az elért tanulási eredmények mérése és értékelése írásbeli feladatokkal /projektfeladatokkal történik.

Az ellenőrzés tartalma:

Írásbeli: A tananyagegység témaköreiből összeállított feladatlap. A feladatok között legyen: teszt, rövid választ igénylő feladat, esszé egy adott témában

Projektfeladat:

- Gallyazás, darabolás, felkészítés, készletezés végrehajtása motorfűrész és motoros adapterek alkalmazásával.
- A tanfolyami résztvevő elvégzi a számára előkészített ledöntött, fekvő fa vagy a kijelölt álló fa gallyazását. Darabolást végez a munkapadon, rakodón, és elvégzi szükség szerint a választékok felkészítését és készletezését. A feladat elvégzését követően a motorfűrész karbantartja, ismerteti a karbantartás legfontosabb feladatait. Motoros adapter alkalmazásával fakitermelési munkákhoz előkészíti a helyszínt.

Megszerezhető minősítések: Megfelelt / Nem felelt meg

A megszerezhető minősítéshez tartozó követelmények:

- Az írásbeli vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 50 %-át elérte
- A projektfeladat akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 50 %-át elérte.

Sikertelen teljesítés következménye: Sikertelen vizsga esetén (vagy a résztvevő javítási szándéka esetén) egyszeri díjmentes ismétlésre van lehetőség.

A képzés sikeres elvégzését igazoló okirat: Tanúsítvány a 2023. évi LXXVII. törvény 13/B.§.11/2020. (II.7.) Korm.rendelet 22.§ (1) alapján.

A képzés elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltételei:

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről, a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

A tanúsítvány kiadható a résztvevőnek, ha:

- a felnőttképzési szerződésben rögzítetteket maradéktalanul teljesítette
- hiányzása nem haladta meg a kötelező képzési órák 30 %-át
- a záróvizsgán elérte a megfelelő minősítést

Képesítő vizsga:

A képesítő vizsgát nem a képző intézmény szervezi és bonyolítja. A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés megszerzésére irányuló képesítő vizsgát a nemzeti akkreditálásról szóló törvény szerinti akkreditáló szerv által személytanúsító szervezetként akkreditált vizsgaközpont szervezhet. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása a <https://szakkepesites.ikk.hu/> weboldalon érhetők el a programkövetelmények menüpontban. A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzett képesítő bizonyítvány államilag elismert, önálló végzettségi szintet nem biztosító szakképesítést tanúsít.

A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről a képző intézmény által felnőttképzési adatszolgáltatási rendszerben kiállított tanúsítvány. / a 2013. évi LXXVII. törvény 13/B.§. 11/2020. (II.7.) Korm.rendelet 22.§ (1) alapján/